Elinkeinoelämän keskusliitto
Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka
Johtava asiantuntija Satu Räsänen

23.1.2019

Ympäristövaliokunta torstai 24.1.2019 klo 10:00 HE 268/2018 vp kuuleminen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttamisesta (HE 268/2018 vp)

Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muuttaa ympäristönsuojelulain ja vesilain menettelyjä vastaamaan paremmin sähköisen asioinnin tarpeita. Sähköisestä asioinnista tulisi lainsäädännössä ensisijainen asioimismuoto suhteessa paperiseen asiointiin.

Käytännössä tämä tarkoittaa asiakkaana olevien yritysten kannalta sitä, että asiat vireille pannaan ja niitä koskevat asiakirjat toimitetaan viranomaiselle käyttäen joko ympäristöasioiden lupapalvelua tai sähköpostia. Luonnollinen henkilö toiminnanharjoittajan asemassa voisi toimittaa asiakirjat edelleen paperisena. Esitys vastaa pitkälti olemassa olevia käytäntöjä. Käyttäjäkokemuksia järjestelmän toimivuudesta ja asiakaslähtöisyydestä ei vielä juuri ole.

Esitys on laadittu noudattaen hallintolain periaatteita uusista tiedottamistavoista (hallituksen esitys eduskunnalle 239/2018 vp). Laki julkisista kuulutuksista on ehdotettu kumottavaksi ja hallintolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi julkisia kuuluttamisia koskeva yleissäännös (62 a §).

Ehdotetun 62 a §:n mukaan asiakirjojen nähtäville asettamisesta olisi jatkossa ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarpeen mukaan sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voi otaksua parhaiten saavan tiedon. Nyt käsiteltävänä olevassa ehdotuksessa on omaksuttu samat periaatteet ja näin ollen tiedottaminen siirtyy pääasiassa viranomaisten nettisivuille. Kuntien ja aluehallintovirastojen fyysistä ilmoitustauluista luovutaan.

Pitkällä aikavälillä tavoitteena on, että ympäristöhallinnossa voitaisiin ottaa käyttöön yhteentoimiva sähköinen asiointijärjestelmä. Esityksessä ehdotetaan asteittaista etenemistapaa ja lähdetään siitä, että valtiolla että kunnissa edetään järjestelmien kehitystyössä viranomaisten ja

kuntien itsensä asettamien lähtökohtien ja aikataulujen puitteissa. Digitalisaation kehittämiseen esityksessä pyydetään osoittamaan riittävät taloudelliset voimavarat.

EK:n kanta esitykseen

Kannatamme esitystä. Näemme kuitenkin, että ehdotetut lakimuutokset ovat hyvä alku, mutta vielä riittämätön vaihe lupajärjestelmien digitalisoimisessa. Huolenaiheena tällä hetkellä on lupapalvelujen erittäin hidas ja sirpaleinen eteneminen: Esimerkiksi ympäristöhallinnossa lupapalvelun ja valvonnan yhteensovituksesta ei ole saatavissa kattavia tietoja ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesista sähköinen lupapalvelu puuttuu kokonaan.

EK on jo pitkään pitänyt esillä sitä, että yritysten tulisi saada hankkeensa vaatimat erilaiset luvat ja muut viranomaispäätökset yhden digitaalisen luukun kautta. Palvelun tulisi toimia hankekohtaisista tarpeista käsin ja siten riippumatta siitä, miltä hallinnonalalta lupa tarvitaan. Näemme, että tällaisen palvelun tulisi pohjautua paikkatietojärjestelmään ja järjestelmän tulisi olla mahdollisimman pitkälle automatisoitu.

Tällaista järjestelmää on kehitetty tällä hallituskaudella työ- ja elinkeinoministeriön johtamassa hallituksen kärkihankkeessa Luvat ja valvonta. Näemme että kyseisen palvelun kehittämistä tulee kiireellisenä jatkaa ja mm. esityksessä tarkoitettu ympäristöasioiden lupapalvelu kytkeä osaksi tätä palvelualustaa.

Pidämme tärkeänä myös sitä, että tuomioistuimet määriteltävällä aikavälillä kytketään lupa- ja valvontajärjestelmien kanssa samaan digitaaliseen palveluun, jotta tulevaisuudessa on mahdollista päästä ajantasaisiin sähköisiin lupiin. Tältä osin esityksen ehdotus siitä, että Vaasan hallinto-oikeus siirtyisi sekä tiedottamaan vireillä olevista asioista että antaisi päätökset sähköisesti, on kannatettava ensi askel.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Satu Räsänen